

WINDOWS 7 – ZÁKLADY

Microsoft Windows 7 je grafický operační systém a celá rodina operačních systémů Windows je nejrozšířenější operační systém používaný v domácnostech na světě.

Jeho předchůdci byli Windows 3.11, Windows 95, Windows 98, Windows Millenium, Windows 2000, Windows XP, Windows Vista a také síťové operační systémy Windows (Windows NT, Windows Server 2003), které však nebyly určeny pro běžné uživatele.

Nejúspěšnější verzí byli Windows XP, které dodnes používá hodně uživatelů. Oproti předchozím verzím byli XP stabilnější a celkově uživatelsky přívětivější.

Na XP se pokusily navázat Windows Vista, které sice přinesly plno vylepšení, ale byly velmi náročné na hardware a tak například pro netbooky nebo slabší notebooky se staly naprosto nepoužitelnými. Windows 7 tak na sebe nedaly dlouho čekat a kombinují vlastně v sobě všechny výhody Windows XP a Windows Vista.

Na konci roku 2012 přišly na trh nové Windows 8, které revolučně mění ovládání a jsou orientovány především na dotykové ovládání.

Základní terminologie a ovládání Windows 7

Rozhraní MS Windows je tvořeno **pracovní plochou**, kam můžeme umísťovat soubory nebo zástupce souborů a **hlavním panelem**. Hlavní panel pak obsahuje vždy **nabídku „Start“**, kde jsou uvedeny odkazy na nainstalované programy, ale také ovládací panely a další funkce operačního systému jako je procházení datovými zařízeními (hard disk, cd rom, flashdisk) atd. .

Zástupce na ploše

Pracovní plocha

Hlavní panel

Systémový datum a čas

Nabídka Start

Zástupce rychlého spuštění
/ Spuštěný program

Ovládací panel
(zvuk, klávesnice ...)

Dále jsou na hlavním panelu vedle nabídky Start umístěny **odkazy na rychlé spuštění** vybraných aplikací a spuštěné aplikace. Výběr aplikací, které mají být umístěny na hlavním panelu může ovlivnit sám uživatel. **Pokud nějaký program (aplikaci) spustíme, objeví se její ikonka na hlavním panelu automaticky. Kolem aplikace, která je spuštěna, se vytvoří rámeček.** Jedním pohledem tak snadno můžeme zjistit jaké aplikace (programy) jsou spuštěné. Pokud najedeme myší nad ikonku spuštěné aplikace na hlavním panelu, zobrazí se nám v malém okně náhled aplikace.

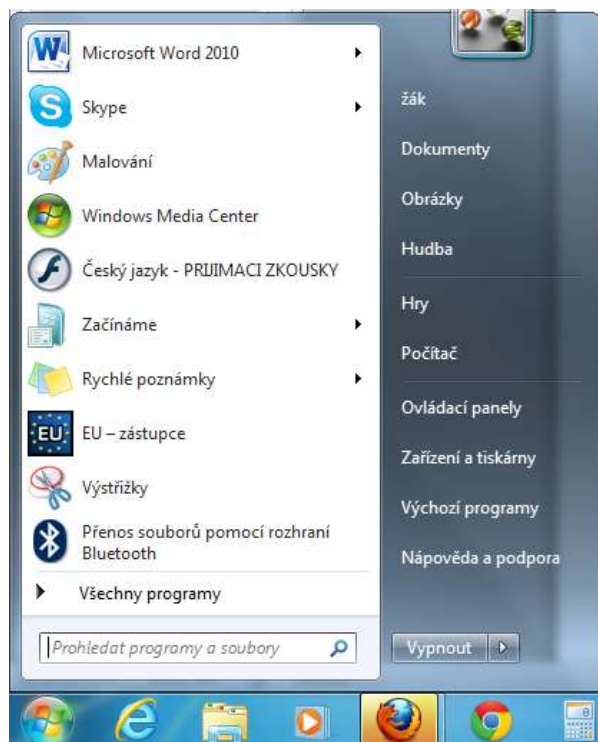
Po kliknutí levým tlačítkem na ikonku aplikace na hlavním panelu buď dojde ke spuštění vybrané aplikace, pokud ještě není spuštěna, nebo k přesunu okna aplikace do popředí, pokud již běží. Pokud je aplikace spuštěna vícekrát, zobrazí se okna jednotlivých instancí aplikace a musíme vybrat okno, které chceme aktivovat do popředí.

Hlavní panel je ve výchozím nastavení umístěn vždy v dolní části obrazovky, ale můžeme jej přesunout i doleva, doprava nebo nahoru. Nejdříve musíme panel odemknout. To uděláme kliknutím na panel do prázdného místa pravým tlačítkem a zrušíme volbu „Uzamknout hlavní panel“. Nyní je panel odemknut a tažením pomocí levého tlačítka myši jej můžeme přemístit na požadované místo. Pokud najedeme na hranu panelu, změní se kurzor na šipky a můžeme změnit i velikost hlavního panelu.

Na konci hlavního panelu vedle hodin je tlačítko, které po stisknutí minimalizuje všechny otevřené aplikace a zobrazí tak čistou pracovní plochu.

Nabídka Start

Nabídku Start vyvoláme kliknutím na tlačítko Start v hlavním panelu případně klávesou s ikonkou Windows, která bývá nejčastěji umístěna vedle mezerníku společně s klávesami Ctrl a Alt.

Nabídka je opticky rozdělena dvě části. Vlevo jsou odkazy na naposledy používané aplikace (programy) a na konci tohoto seznamu je významný odkaz „**Všechny programy**“, který otevře kompletní nabídku všech nainstalovaných programů.

V pravé části jsou pak odkazy na hlavní složky přihlášeného uživatele (Dokumenty, Obrázky, Hudba), Hry a následuje důležitý odkaz „Počítač“, kde jsou informace o všech datových zařízeních (hard disk, dvd rom, flash disk ...) a můžeme se tak přes odkaz Počítač dostat ke všem datům uloženým v počítači nebo připojených výměnných médiích.

Dále jsou v pravé části zobrazeny odkazy na „Ovládací panely“, kde provádíme různá uživatelská nastavení jako například změnu tapety na ploše, „**Zařízení a tiskárny**“ pak slouží k administraci připojených tiskáren a dalších periférií připojených k počítači (fotoaparát, skener ...). „Výchozí

programy“ umožňuje nastavení programů v jakých se má otevírat například video a na konci se seznamu je pak odkaz „Nápověda a podpora“, kde můžeme vyhledávat v nápovědě.

Na konci levé části nabídky start je pak umístěno vyhledávací okno. Pokud potřebujeme vyhledat nějaký soubor a známe alespoň část jeho názvu, stačí ho zde napsat a systém se pokusí soubor vyhledat na všech discích.

Na konci pravé části je tlačítko **k ukončení všech programů, celého počítače.** Pokud použijeme šipku na konci tohoto tlačítka, jsou nám nabídnuty i další možnosti a to následující.

„Vypnout“. **Stiskem tohoto tlačítka dojde vypnutí operačního systému a následně pak**

Přepnout uživatele

Ponechá spuštěné všechny aplikace, vyvolá úvodní přihlašovací obrazovku s přihlášením. Stavající uživatel není odhlášen a je možné se přihlásit jako jiný uživatel. K počítači jsou pak přihlášení oba uživatelé ve stejný okamžik.

Odhlásit se

Zavře všechny otevřené aplikace, odhlásí stavajícího uživatele a vyvolá úvodní přihlašovací obrazovku.

Uzamknout

Uzamkne počítač. Je zobrazena informační obrazovka, že počítač je uzamčen a pokud není zadáno heslo přihlášeného uživatele, který uzamčení provedl, není možné počítač používat. Tato funkce nemá smysl, pokud uživatel nepoužívá heslo.

Restartovat

Zavře všechny otevřené aplikace, odhlásí stavajícího uživatele a vyvolá restart počítače (znovu zavedení operačního systému od začátku jako kdybychom počítač vypnuli a hned zapnuli)

Režim spánku

Převede počítač do tzv. režimu spánku. Všechny otevřené aplikace jsou uloženy do paměti včetně neuložených dat v paměti aplikace a počítač se naoko tváří jako vypnutý. Po stisku klávesy, pohybu myši nebo tlačítka zapnutí se počítač probudí do okamžiku v jakém byl uspán. Tento start je daleko rychlejší než kdyby se měl zavádět celý operační systém od začátku jako po zapnutí. Počítač v tomto režimu spotřebovává minimální množství energie, ale musí být připojen k síti, jinak nedojde k probuzení.

Spuštění programu nebo otevření souboru

Pro spuštění programu nebo otevření nějakého souboru (například obrázku v programu prohlížení obrázků) najdeme příslušný program nebo soubor v nabídce Start případně jeho zástupce na ploše nebo hlavním panelu a dvakrát rychle na něj rychle klikneme. Případně můžeme použít pravé tlačítko myši a z otevřené nabídky zvolit „Otevřít“.

Pokud spouštíme program umístěný na hlavním panelu v rychlém spuštění a program je již spuštěn, dojde po kliknutí levým tlačítkem k aktivaci současného stavu spuštěného programu (jeho okno bude přesunuto do popředí). Pokud chceme spustit program podruhé, musíme na jeho ikonku na panelu snadného spuštění kliknout pravým tlačítkem a v následném menu kliknout levým na ikonku programu.

Zástupci programů a souborů

Zástupce je ikonka programu nebo souboru, která může být umístěna na pracovní ploše, hlavním panelu nebo také v libovolné složce. Nejčastěji však zástupce umísťujeme právě na plochu nebo hlavní panel.

Zástupce je odkazem na umístění, kde se příslušný program nebo soubor (obrázek, video, ...) nachází. Po dvojitým kliknutí levým tlačítkem na zástupce dojde buď ke spuštění programu, pokud se jedná o program, nebo k otevření souboru v příslušném programu, pokud se jedná o zástupce souboru, nebo k otevření složky, pokud se jedná o zástupce složky.

Vytvoření zástupce na ploše

Otevřeme si umístění, kde je soubor či program, který chceme dát do zástupců na ploše. Zástupce můžeme vytvořit z procházení složek nebo také přímo z nabídky Start. Klikneme na soubor nebo program pravým tlačítkem a v následující nabídce zvolíme „Odeslat -> Plocha (vytvořit zástupce)“.

Druhou možností je stisknutí pravého tlačítka, přetažení souboru na plochu a po uvolnění tlačítka zvolit „Vytvořit zde zástupce“.

Vytvoření zástupce v hlavním panelu

Na hlavním panelu můžeme vytvářet pouze zástupce programů. Otevřeme si tedy umístění se s programem, klikneme na jeho ikonku pravým tlačítkem a přetáhneme do prázdného místa na hlavním panelu. Po uvolnění tlačítka bude program připnut na hlavní panel.

Smazání zástupce

Zástupce není ve své podstatě nic jiného než soubor. Proto je lze kopírovat, přesouvat ale také mazat jako bychom mazali jakýkoliv jiný soubor. Můžeme tedy buď kliknout pravým tlačítkem a zvolit „Odstranit“, případně vybrat a použít klávesu „delete“.

Smazání zástupce (odepnutí) z hlavního panelu

Pro odebrání zástupce z hlavního panelu, klikneme na ikonku programu na hlavním panelu pravým tlačítkem a zvolíme možnost „Odepnout tento program z hlavního panelu“.